

ความคิดนอกกรอบ ในเทศกาลต่างๆ

ลมิศ ลิขณกร

เมื่อใกล้จะถึงวันหยุดในเทศกาลต่างๆ ก็มักจะมีคำถามกันว่า “มีวันหยุดหลายวันจะไปเที่ยวที่ไหน” เป็นคำถามที่กระตุ้นให้คนส่วนมากก็จะนึกถึงการพักผ่อน เพราะการหยุดทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ประจำสัปดาห์เพียง 2 วัน หรือวันครั้งก็คงจะพักผ่อนอยู่กับบ้าน หรือออกไปจับจ่ายซื้อของกินของใช้ที่เรียกว่าเครื่องอุปโภคบริโภคมาเตรียมไว้ในวันสัปดาห์ต่อไป มีอยู่ไม่มากนักที่จะเดินทางไปต่างจังหวัดใกล้ๆ เพื่อพักผ่อนเปลี่ยนบรรยากาศ ผู้ซึ่งมียานพาหนะและมีบ้านพักตากอากาศชายทะเล ไม่ห่างไกลจากบ้านที่อยู่อาศัยใช้เวลาเดินทางประมาณ 2-3 ชั่วโมงก็จะออกเดินทางในวันศุกร์ หลังจากเลิกงานและไปพักผ่อนค้างคืน 2 คืน ในคืนวันศุกร์และคืนวันเสาร์ แล้วจึงเดินทางกลับในบ่ายวันอาทิตย์ทำแบบนี้เป็นประจำและเป็นครั้งคราวสุดแต่จะเห็นว่าเหมาะแก่การพักผ่อนตามอัธยาศัย

ส่วนการออกเดินทางท่องเที่ยวตามวันหยุดเทศกาลที่มีเวลาหลายวันก็จะมีแผนการเดินทางที่ไกลออกไปตามช่วงระยะเวลาของวันหยุด บางส่วนจะเดินทางด้วยการซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวของบริษัทจัดท่องเที่ยว บ้างก็จะรวมกลุ่มญาติ หรือกลุ่มเพื่อนสนิทพูดคุยตกลงกัน จัดรถของใครคนใดคนหนึ่ง เตรียมข้าวของ อาหารการกินพร้อม ร่วมเดินทางไปด้วยกัน โดยมีบ้านพักของใครสักคน หรือญาติพี่น้องที่จะพักรับรองได้เป็นการประหยัดค่าที่พัก ทำให้หลายคนคิดจะมีบ้านพักต่างจังหวัดไว้จนเกิดเป็นแนวปฏิบัติของผู้มีเงินมาก ซื้อที่ดินปลูกบ้านแบบเรือนรับรองไว้ต่างจังหวัด แต่มาในปัจจุบันเกิดปัญหาในการจัดหาผู้ดูแลและการส่งเสียค่าเลี้ยงดูคนเฝ้าบ้าน หรือบังกะโล จึงมีความคิดนอกรอบว่า การเสียค่าเช่าบังกะโล หรือโรงแรมในการไปเที่ยวพักผ่อนเป็นครั้งคราวดูจะมีภาระน้อยกว่ามาก เว้นเสียแต่ว่าเป็นการซื้อที่ดินเป็นทรัพย์สินเพื่อการลงทุนที่จะให้ผลตอบแทนระยะยาว

ความคิดนอกรอบในการหยุดพักผ่อนในวันหยุดปีใหม่ คือ การงดเดินทางไกล เนื่องจากมีปัญหาเรื่องการเดินทาง ทั้งทางบก ทางเรือและทางอากาศ เพราะมีการแย่งจอง

ซื้อตั๋วล่วงหน้า แม้จะจัดหาพาหนะเดินทางด้วยการขับรถส่วนตัว หรือรถเช่าเหมาก็มีปัญหาเรื่องความปลอดภัย จากการที่มีรถจำนวนมาก และคนที่หลากหลาย ทำให้เกิดอุบัติเหตุถึงขั้นบาดเจ็บและเสียชีวิตในอัตราที่สูงกว่าอุบัติเหตุในวันหยุดที่ไม่ใช่เทศกาล การคิดนอกกรอบที่หันมาหยุดพักผ่อนและท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ ที่รถบนถนนน้อย ขับรถด้วยความรู้สึกโล่งสบายใจ จะไปจุดไหนในกรุงเทพฯ เพื่อเลือกรับประทานอาหารตามร้าน หรือภัตตาคารก็เดินทางใช้เวลาไม่ย่ำแย่ ประหยัดค่าน้ำมันรถ ประหยัดเวลา มีความปลอดภัยสูง

วันหยุดยาวที่คนต่างจังหวัดรอคอย คือ วันหยุดสงกรานต์ที่มีทั้งวันครอบครัว วันกตัญญู ซึ่งทางรัฐบาลจะกำหนดให้หยุด 3 วัน แต่ส่วนมากหน่วยงานต่างๆ จะเพิ่มวันหยุดให้เป็น 5 วันบ้าง 7 วันบ้าง ตามลักษณะของธุรกิจและอุตสาหกรรม บางโรงงานอนุโลมให้ใช้วันหยุดพักผ่อนประจำปี ซึ่งตามกฎหมายเมื่อพนักงานทำงานครบ 1 ปี บริษัทจะต้องจัดให้มีวันหยุดพักผ่อนประจำปี ไม่น้อยกว่า 6 วัน แต่บางบริษัทก็เพิ่มให้ตามสัดส่วนของอายุงานและระดับการบังคับบัญชา

ความคิดดั้งเดิมสำหรับคนต่างจังหวัด คือ การกลับไปเยี่ยมบ้านไปเคารพกราบไหว้บิดา มารดา และญาติผู้ใหญ่ ร่วมสนุกสนานในงานทำบุญประเพณีสงกรานต์ เล่นสาดน้ำให้ฉ่ำเย็น คลายความร้อน แต่ปัจจุบันมีความคิดนอกกรอบว่าจะต้องกลับบ้านไปทอดฐานะการเงิน ด้วยการออกรถ ซื้อรถใหม่ป้ายแดง ไปโซวีให้คนทั้งหมู่บ้านรำลึก ว่าลูกบ้านไหนถอยรถอะไรออกมาบ้าง ทำให้เกิดการแข่งขันและขับรถมอเตอร์ไซด์ซึ่ง รถปีค้อพและรถเก่งแข่งกัน เป็นเหตุให้มีอุบัติเหตุถึงบาดเจ็บ ล้มตาย มากกว่ารถที่วิ่งบนทางหลวง

จนเกิดโศกนาฏกรรมประจำปี พอๆ กับวันหยุดเทศกาลปีใหม่ คือ เป็นความคิดนอกกรอบที่มีความประมาท อันเป็นหนทางแห่งความตาย

วันหยุดเทศกาลอื่นๆ นอกเหนือจากวันปีใหม่และวันสงกรานต์ จะหยุดเพียงวันเดียวจึงไม่มีการเดินทางท่องเที่ยวและการเดินทางกลับภูมิลำเนาของคนต่างจังหวัดที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ มากเป็นพิเศษ นอกเสียจากวันหยุดเทศกาลไปติดกับวันหยุดประจำสัปดาห์ ก็จะมีคนคิดนอกกรอบขอลางาน ทั้งลากิจ หรือลาป่วยการเมือง เป็นการลาหว่าลาทำย ให้เป็นวันหยุดติดต่อกันยาวนานเพื่อจะไปท่องเที่ยวตามถนัดของแต่ละคน ถือว่าเป็นการคิดนอกกรอบที่ไม่สู้ดีสำหรับการทำงาน เพราะจะกระทบต่อระบบงานและผลผลิต ซึ่งบางหน่วยงานก็มีนโยบายที่จะไม่อนุญาตการลาที่เรียกเสียใ้ว่า ลาแบบ Sandwich Day

การคิดนอกกรอบในเทศกาลต่างๆ ที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ เป็นการร่วมกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือเป็นการบำเพ็ญกุศล การทำความดีให้เกิดขึ้นแก่แผ่นดินและการปฏิบัติตามหลัก 7 ประการของ CSR จะเป็นการคิดนอกกรอบที่มีคุณค่าทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

ความคิดติดกรอบที่มีมานานในการให้ของขวัญตามเทศกาล ก็จะจัดเป็นกระเช้าของขวัญ มอบให้เป็นของขวัญปีใหม่บ้าง การเปิดกิจการบ้าง กระเช้าของขวัญในยุคแรกก็จะเป็นกระเช้าผลไม้ ต่อมาร้านค้าก็ได้ความคิดว่าน่าจะจัดเครื่องกระเบื้องต่างๆ ที่ใกล้จะหมดอายุ มาจัดเป็นกระเช้าให้ดูดี จนปัจจุบันก็จะจัดกระเช้าเป็นอาหารเสริมเพื่อมอบเป็นของขวัญในการเยี่ยมผู้ป่วยและของขวัญในโอกาสต่างๆ

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) หรือ ส.ส.ท. ซึ่งมีหน่วยงานสำนักพิมพ์ ส.ส.ท. น่าจะเป็นองค์กรแห่งแรกที่ริเริ่มจัดหนังสือเป็นของขวัญ นำไปมอบให้หน่วยงานและบุคคลต่างๆ ในราชการและองค์กรต่างๆ โดยที่เกิดการยอมรับว่า การให้หนังสือเป็นของขวัญ นอกจากเป็นการมอบสิ่งที่มีคุณค่าสูงและคงทนแล้ว ยังเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอันเป็นที่ปรารถนาของสังคมไทยได้ดีทีเดียว นับเป็นความคิดนอกกรอบที่มีคุณค่าต่อสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง